

Forslag til folketingsbeslutning om at ophæve bestemmelserne om forsøg med salg af almene familieboliger.

(Beslutningsforslag nr. B 41).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr.

F 13:

Forespørgsel til integrationsministeren [om kritikken af udlændingeloven].

Af Anne-Marie Meldgaard (S), Anne Baastrup (SF), Elsebeth Gerner Nielsen (RV), Pia Boisen (EL) og Bodil Kornbek (KD).
(Anmeldt 26/10 2004).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 40:

Forslag til lov om ændring af lov om retsforholdet mellem arbejdsgivere og funktionærer. (Ophævelse af revisionsbestemmelsen).

Af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen).
(Fremsat 20/10 2004).

Lovforslaget sattes til behandling.

Forhandling

Irene Simonsen (V):

Jeg har lovet ordføreren for forslaget, hr. Freddy Dam, som ikke kunne være til stede i dag, at læse hans tale op.

Forud for 1999 var det muligt for arbejdsgivere at indgå aftale med medarbejdere om, at de ikke måtte tage arbejde hos konkurrerende virksomheder eller rette henvendelse til arbejdsgivers kunder efter en eventuel fratrædelse.

En sådan aftale medførte ikke væsentlige omkostninger for arbejdsgiveren, men pålagde derimod medarbejderne ganske væsentlige be-

grænsninger i deres erhvervsudfoldelse. Der var således en reel væsentlig ubalance imellem arbejdsgiverens krav på loyalitet fra medarbejderen på den ene side og medarbejderens ret til mobilitet på den anden side. Man kan således sige, at der næsten var tale om en såkaldt gratis omgang for arbejdsgiveren.

Af velbegrunder frygt for en væsentlig forøgelse i anvendelsen af konkurrence- og kundeklausuler gennemførte Folketinget i 1999 nye, skærpede regler, som pålagde arbejdsgiveren betydelige omkostninger som kompensation for medarbejderens begrænsninger i erhvervsfrihed; regler, som skulle få arbejdsgiverne til at tænke sig godt om, inden de fremsatte krav om konkurrence- eller kundeklausuler.

Samtidig vedtog Folketinget at vurdere effekten af lovændringen i 2001, hvad der imidlertid viste sig umuligt på grund af et for beskedent bedømmelsesgrundlag. Derfor udskød Folketinget revisionen af reglerne til den 1. oktober 2004.

I efteråret 2003 nedsatte regeringen et udvalg med henblik på en nærmere analyse af problemstillingen, og udvalget afgav for kort tid siden sin redegørelse. Der er siden lovændringen i 1999 konstateret et mindre fald i anvendelsen af de pågældende klausuler, og lovændringen har for så vidt virket. Klausulerne bliver til ved aftale imellem arbejdsgiver og arbejdstager på grundlag af en række konkrete forudsætninger.

Det er overordentlig vanskeligt at regulere disse konkrete forhold ved lovgivning, som i sagens natur skal være generel, og man kan derfor glæde sig over, at der i både aftaleloven og funktionærloven findes regler, som giver domstolene mulighed for at regulere eller annullere aftalevilkår, som er åbenbart urimelige.

Efter Venstres opfattelse har lovændringen i 1999 medført en retstilstand, som holder anvendelsen af klausulerne på et acceptabelt niveau og som på tilfredsstillende måde afbalancerer parternes modsatrettede interesser. Derfor støtter Venstre regeringens foreliggende forslag om ophævelse af revisionsbestemmelsen.

På den anden side er vi i Venstre ikke i tvivl om, at organisationerne har en væsentlig opgave i at informere medarbejderne og optage forhandlinger med arbejdsgiverne, i det omfang medarbejderne er pålagt klausuler, som i virkeligheden ikke vil kunne hævnes ved domstolene.

Endelig betyder ophævelsen af revisionsbestemmelsen jo ikke, at man ikke senere kan gennemføre en lovændring, hvis omstændighederne skulle tilsige dette.

Jan Petersen (S):

Da Folketinget i 1999 vedtog et yderst velmotiveret indgreb mod stigende ikke bare brug, men også i et vist omfang misbrug af kunde- og konkurrenceklausuler, glimrede de nuværende regeringspartier Venstre og De Konservative ved at stemme imod. De fandt dengang, at indgrebet var helt urimeligt, da indgrebet bl.a. indeholdt en med partiernes egne ord »voldsom betaling for at benytte kunde-klausuler«.

Kl. 10.05

At stille lønmodtagerne stærkt over for arbejds-givernes stigende brug af disse klausuler var de to partier så meget imod, at man valgte at udstille sin modstand ved direkte at stemme imod.

Nu kommer de samme partier så og foreslår, at vi uændret fortsætter med det indgreb, som man i så kraftige vendinger var imod i 1999. Hvad er der sket? Er man blevet klogere, eller er det kun lysten til at udstille sin egen modstand mod det, der er blevet mindre?

Så skulle det jo være godt, at vi så fortsætter der, hvor indgrebet, man var imod, er. Men det synes jeg ikke er godt nok, for der er ikke nogen nye ambitioner, og man har ikke nogen egne ambitioner fra regeringens side. Det er for slapt, for tingene har flyttet sig.

Jeg tror, alle er enige i, at virksomheder skal have lov til at beskytte sig over for misbrug af forretningshemmeligheder og også have mulighed for at beskytte sig konkurrencemæssigt, men når over 100.000 privatansatte danske lønmodtagere er omfattet af konkurrence- og kunde-klausuler og dermed får begrænset deres muligheder for at skifte job, udnytte deres kvalifikation og bidrage til det fleksible og dynamiske arbejdsmarked, så har vi vel en slags problem, selv om loven i 1999 lagde op til at for-mindske anvendelsen af disse klausuler.

Noget nævneværdigt fald i brugen af kunde- og konkurrenceklausuler er der jo ikke tale om. Og det er i den sammenhæng, regeringens slappe ambitionsniveau er for fattigt. Ambitionen var jo at nedbringe, og det er ikke sket i nævneværdig grad.

Der er åbenbart på LO-området en stigning i anvendelse af disse klausuler. Det kan undre. Men ikke regeringen, for i bemærkningerne til lovforslaget afvises et indgreb over for timeløns-området, så det dermed kunne blive ligestillet med funktionærområdet. Det tema bør dyrkes under udvalgsarbejdet.

Det fattige i lovforslaget består også i, at rege- ringen ikke forholder sig til den helt centrale problemstilling, at det er gratis for virksomhe- den at pålægge en ansat en kunde-klausul, hvis der i forvejen er en konkurrenceklausul, og at det netop er disse kombinationsklausuler, der si- den lovens vedtagelse har været i vækst.

Et andet problem, regeringen viser sin lige- gyldighed over for med lovforslaget, er, at en kunde-klausul også gælder, hvis man afskediges uden selv at være årsag til afskedigelsen. Det er jo en ekstra straf, man her påfører lønmodtage- ren.

Siden lovens vedtagelse tyder meget på, at vi også bør forholde os til et nyt fænomen, som kaldes medarbejderklausuler, dvs. aftaler mel- lem virksomheder om, at de ikke må ansætte hinandens medarbejdere. Disse aftaler kommer oftest ikke til medarbejderens kendskab, hvilket er en urimelig indskrænkning af den enkelte lønmodtagers frihed.

Den problemstilling er ikke berørt i lovforsla- get, og jeg er i øvrigt ikke stødt på initiativer el- ler synspunkter, der viser, at regeringen eller be- skæftigelsesministeren har interesse for dette uliberal fænomen.

Derfor ønsker Socialdemokraterne, at vi lov- giver om kunde- og konkurrenceklausuler på skærpet vis, fordi vi ønsker, at den enkelte løn- modtager skal have mulighed for at skifte job, og fordi vi ønsker et fleksibelt og dynamisk ar- bejdsmarked. Vi ønsker problemstillingen om medarbejderklausuler inddraget i debatten, og vi vil under udvalgsarbejdet søge flertal for de synspunkter, som jeg her har nævnt.

Vi synes, regeringen tager for slapt på proble- merne og dermed også deltager i et svigt over for over 100.000 lønmodtagere, hvis frihed på arbejdsmarkedet begrænses. Det kan undre, at en liberal regering har et så fattigt standpunkt i denne sag.

Bent Bøgsted (DF):

L 40 fastholder reglerne for konkurrence- og kunde-klausuler, som de er i dag.

I 1999 blev reglerne strammet med en klar hensigt om, at mængden af konkurrence- og kunde-klausuler skulle begrænses. Man indførte en revisionsbestemmelse, der skulle sikre, at man på et senere tidspunkt vurderede, hvorvidt loven fungerede efter hensigten.

Det har et udvalg under regeringen nu godt- gjort – gennem en redegørelse offentliggjort i september i år – at loven gør. Der er konstateret

et fald på ca. 10 pct. i det samlede antal af konkurrence- og kundeklausuler.

Derfor vurderes det, at der ikke er behov for yderligere stramninger i reglerne, og regeringen peger ganske rigtigt på, at problemstillingerne vedrørende vejledning i brugen af regler må påhvile organisationerne. Derudover kan problemerne også løses ved de gensidige overenskomster, jævnfør funktionærlovgivningen.

Da reglerne vurderes at have fungeret efter hensigten, foreslås det at ophæve revisionsbestemmelsen, og derfor skal loven ikke tvungent revideres på et senere tidspunkt, men kan fastholdes, som den er i dag.

Dansk Folkeparti kan støtte forslaget, da yderligere stramninger over for erhvervslivet kunne have gjort det alt for svært for danske virksomheder f.eks. at sikre sig mod, at en ansat tager et helt kundekartotek med sig, når han siger op.

Kl. 10.10

Vi kan blot konstatere, at stramningerne indført i 1999 har virket efter hensigten, og derfor er der ikke yderligere behov for stramninger.

Jeg vil så til slut sige, at jeg stadig synes, det er en svær lov, og skulle der på et senere tidspunkt vise sig en optimal løsning på det her, er jeg indstillet på at se på sagen. Men vi støtter forslaget, sådan som det ligger her.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg kan forstå, at Dansk Folkeparti støtter lovforslaget. Jeg kan så forstå, at Dansk Folkeparti også dér konsekvent fravælger at lytte til de høringssvar, der er kommet fra samtlige lønmodtagerorganisationer.

Mener Dansk Folkeparti virkelig, at det er nødvendigt, at der på arbejdsmarkedet er 55.000 LO-medlemmer, som skal være omfattet af kunde- og konkurrenceklausuler? De er jo ikke nøglemedarbejdere, og idéen med kunde- og konkurrenceklausuler var, at det var til nøglemedarbejdere. Men nu breder det sig ud, fordi arbejdsgiverne har en interesse i at hæmme mobiliteten på arbejdsmarkedet.

Derfor vil jeg spørge om to ting. For det første: Finder Dansk Folkeparti det rimeligt, at 55.000 LO-lønmodtagere er omfattet af kunde- og konkurrenceklausuler? Og for det andet: Når man nu fra Dansk Folkepartis side er betænkelig ved lovforslaget, vil man så ikke i det mindste medvirke til at sikre, at vi får fastholdt en re-

sionsbestemmelse, så vi hele tiden overvåger området?

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jamen selv om vi afskaffer den her revisionsbestemmelse, er der jo intet, der hindrer, at loven kan tages op på et senere tidspunkt, hvis der findes en optimal løsning.

Grunden til, at vi støtter, at revisionsbestemmelsen skal ophæves her og nu, er, at vi på nuværende tidspunkt ikke kan se en optimal løsning, hvor vi både tilgodeser de ansatte og de erhvervsdrivende. Som det er nu, synes jeg, det er svært at finde en optimal løsning bare ved at ophæve kundeklausulerne, for så vil man komme til at ramme de erhvervsdrivende, hvilket så kan betyde, at de ansatte mister deres arbejde ved det.

Derfor har vi ikke en optimal løsning på det nu og her, og derfor lader vi det køre videre. Men vi er klar til at se på det. Hvis der skulle dukke en optimal løsning op, der kan tilgodeses begge parter, i forståelse mellem begge parter, så er vi klar til at se på det.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jamen der er altså en meget principiel forskel på at have en revisionsbestemmelse og ikke at have det. Jeg er helt med på, at selvfølgelig kan ethvert parti i Folketinget fremsætte forslag om at ændre loven. Men har man en revisionsbestemmelse, så påligger det regeringen hele tiden at have kontakt med arbejdsmarkedets parter for at overvåge området og give Folketinget en melding. Det er dér, de helt centrale forskelle er.

Det, regeringen siger, er, at den ikke gider have med det at gøre, fordi arbejdsgiverne ikke har ønsket, at der skulle ændres på de her regler.

Dansk Folkeparti må da i det mindste have en interesse i – også med de synspunkter, hr. Bent Bøgsted giver udtryk for – at man hele tiden overvåger området for at finde en bedre løsning end den, der er gældende i dag.

Så det er derfor, det er ret væsentligt at have en revisionsbestemmelse, sådan at regeringen også forpligtes til at følge området tæt i samråd med arbejdsmarkedets parter.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jamen hvis vi skal have fundet en optimal løsning, så er jeg overbevist om, at den skal findes

mellem arbejdsgivere og lønmodtagere, der bruger kunde- og konkurrenceklausulerne i dag.

Jeg mener ikke, at vi umiddelbart kan gå ind og lovgive og så sige, at vi lovgiver ud fra hensynet til den ene part. Det mener jeg ikke er den optimale løsning på den her situation. Hvis vi gør det og følger det, som hr. Ole Sohn gerne vil, nemlig at vi fjerner alle de her konkurrenceklausuler, er jeg af den overbevisning, at der så vil være mange af de ansatte, der er underlagt klausuler i dag, som de selv har skrevet under på, der ville kunne gå hen og miste deres arbejde. Og jeg er også overbevist om, at det så vil kunne medføre, at der er virksomheder, der må lukke, fordi de ikke kan holde deres forretningshemmeligheder hjemme.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Nu er der jo ikke nogen, der taler om at afskaffe muligheden for at indgå de her klausuler. Det, vi taler om, er at begrænse dem, sådan at de kun forekommer, hvor det er rimeligt.

Det har været påpeget fra den ene side i de drøftelser, der har været forud for det her lovforslag, at de klausuler er ganske urimelige, og at de har alt for stor en udbredelse.

Kl. 10.15

Er hr. Bent Bøgsted ikke opmærksom på, at i Sverige og Norge kan man drive arbejdsmarkedet og erhvervslivet, uden at den samme mængde kunde- og konkurrenceklausuler flourerer? Der er altså ikke noget, der tyder på, at de har en dramatisk værre situation, end vi har, så det ene spørgsmål er sådan set, om ikke hr. Bent Bøgsted under udvalgsarbejdet kunne bidrage til, at vi alligevel kan få sat fokus på, at regeringen ikke kommer af sted med, at det alene er den, som skal permanentgøre den eksisterende ordning.

Mit andet spørgsmål er, om man i Dansk Folkeparti har studeret fænomenet medarbejderklausuler, hvor man uden den enkelte lønmodtagers viden indgår aftaler virksomheder imellem om ikke at ansætte hinandens medarbejdere.

Det er jo sådan i livets forhold, at en gang imellem må man vælge side. Det er åbenbart det, der er sket fra Dansk Folkepartis side, men nu er der en chance for at lade være.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jamen jeg kan da godt følge hr. Jan Petersen i det, han siger, og jeg har da også læst de indsigelser, der har været fra lønmodtagersiden; det har jeg da.

Men ud fra det, jeg har læst, må jeg sige, at min vurdering er, at hvis vi følger det ene spor, får vi ikke den optimale løsning. Derfor sagde jeg også, at hvis det skulle vise sig, at arbejdsgivere og lønmodtagere kan blive enige om en god løsning på området, er jeg klar til at se på det. Man kan godt tage sagen op, selv om revisionsbestemmelsen bliver ophævet, det er ikke noget problem, så hvis der kommer en henvendelse fra parterne om, at de har en optimal løsning, er jeg da klar til at se på den. Ingen problemer i det.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Ja, men hvis vi skal fremprovokere en sådan situation, mon det så ikke er forudsætningen, at hr. Bent Bøgsted trækker tæppet væk under regeringen og deltager i et flertal, der siger til regeringen: Om igen sammen med parterne, vi vil have en løsning, der ikke kun tilgodeser den ene side? Det er jo sådan set det, der er tale om her.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jamen det mener jeg ikke. Jeg mener godt, at de tiltag kan komme fra parterne. Jeg ved af erfaring, at hr. Jan Petersen går stærkt ind for, at parterne skal forhandle uden om regeringen, og her må der jo være et oplagt emne, de kan forhandle om og komme frem til en løsning og efterfølgende meddele regeringen, at begge parter er enige om den.

Formanden:

Tak til hr. Bent Bøgsted, og så er det hr. Lars Barfoed som ordfører:

Lars Barfoed (KF):

Når vi skal forholde os til dette lovforslag, der jo går ud på at ophæve en revisionsbestemmelse, er det vigtigt at være opmærksom på, hvad udgangspunktet egentlig var for den bestemmelse. Udgangspunktet var jo, at man ved den seneste ændring af bestemmelserne om konkurrence- og kunde-klausuler i funktionærloven gerne ville lade en tid gå og i den periode vurdere, om der var behov for yderligere justeringer, eller om

den justering, man foretog på det tidspunkt, var tilstrækkelig.

Problemet dengang var, at man fandt, at der var en risiko for en markant stigning i antallet af og anvendelsen af konkurrenceklausuler på funktionærområdet. Også på timelønsområdet kunne der for så vidt være en mulighed for det, og det ville man godt lægge en dæmper på ved at stramme reglerne op.

Nu kan vi konstatere, at justeringen rent faktisk har haft en effekt. I hvert fald er det sådan – det kan alle vel være enige om – at der ikke er sket den stigning i anvendelsen af konkurrenceklausuler, som man frygtede dengang, og det var jo netop stigningen i sig selv, man ville forhindre. Oven i købet er der sket et vist fald i anvendelsen, og derfor er det vel naturligt at konstatere nu, at der ikke længere er behov for den mere intense overvågning og for den revisionsbestemmelse, og derfor ophæver man revisionsbestemmelsen.

Nu er hele indholdet af funktionærloven og ikke mindst denne bestemmelse jo et udtryk for, at der skal være en balance mellem hensynet til arbejdsgiversiden og hensynet til funktionærsiden. Præcis i denne sammenhæng skal der være en balance mellem på den ene side et legitimt ønske fra virksomhedernes side om at kunne fastholde medarbejderne og ikke mindst beskytte deres forretningshemmeligheder og på den anden side et naturligt ønske om mobilitet på arbejdsmarkedet. Den enkelte medarbejder skal ikke være stavnsbundet til sit job, men ud fra en bredere samfundsmæssig vurdering er der et ønske om, at der er mobilitet på arbejdsmarkedet. Jeg synes, man må konstatere, at den balance også findes i virkelighedens verden, i og med at der er mobilitet på arbejdsmarkedet, og konkurrenceklausulerne altså ikke unødigt forhindrer folk i at skifte job.

Kl. 10.20

Vi har fået en redegørelse fra det udvalg om konkurrence- og kundeklausuler, der har været nedsat. Der er fra både den ene og den anden parts side ønsker om ændringer, men man ønsker for mig at se snarere, at parterne må aftale sig frem til ændringer, end at vi fra Folketingets side skal træffe beslutninger. Der tales om en afvejning af forskellige interesser, som naturligt kunne findes ved en forhandling parterne imellem, og der er i hvert fald ikke i denne redegørelse nogen oplagt indstilling om konkrete ændringer i lovgivningen.

Må jeg afslutningsvis komme ind på to temaer, som jo er relevante i denne sammenhæng. Angående spørgsmålet om aftaler om ikke at ansætte hinandens medarbejdere vil jeg gerne sige, at i Det Konservative Folkeparti ser vi med stor bekymring på, at der tilsyneladende er virksomheder, der indbyrdes aftaler ikke at ansætte hinandens medarbejdere. Især ser vi med bekymring på, at disse aftaler ikke er medarbejderne bekendt. Sådan ser det i hvert fald ud, og det finder jeg fuldstændig urimeligt. Det må være sådan, at er der aftaler af den art virksomhederne imellem, skal medarbejderne være fuldt ud orienterede om dem. Det vil vi gerne bidrage til at få yderligere undersøgt, og hvis der er behov for det, vil vi også gerne medvirke til lovgivning om det, for det kan ikke være rigtigt.

Jeg er i virkeligheden i tvivl om, hvorvidt det overhovedet er i overensstemmelse med den eksisterende lovgivning, at man kan indgå sådanne aftaler, der i den grad har betydning for den enkelte medarbejder, uden at vedkommende er orienteret om det. Men jeg bidrager som sagt gerne til at få informationer om omfanget af sådanne aftaler og indholdet af dem og også til at få dem om ikke forbudt, så i hvert fald sikre, at medarbejderne er orienterede om dem.

Endelig er der de aftaler, der gælder for de timelønnede, altså ikkefunktionærområdet. Her synes jeg, at hvis der er konkurrenceklausuler – og det er der jo i et vist omfang, for så vidt angår ikkefunktionærer – er det med den tradition, vi har på arbejdsmarkedet, naturligt, at det er en sag, som finder sin løsning via overenskomster snarere end ved lovgivning. Man skal jo være opmærksom på, at der i aftaleloven findes bestemmelser om, at domstolene kan skride ind, hvis sådanne aftaler på ikkefunktionærområdet har urimelige virkninger for lønmodtageren.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

To ting: Angående det sidste tror jeg, det er en misforståelse, når hr. Lars Barfoed siger, at aftaler mellem virksomheder uden om medarbejderne om ikke at ansætte hinandens medarbejdere er noget skidt, som bør være forbudt eller i hvert fald skal begrænses.

Kan man gradbøje det? Kan der være situationer, hvor det i Danmark skal kunne tillades, at virksomheder laver hemmelige aftaler bag om ryggen på medarbejderne om ikke at ansætte hinandens medarbejdere? Som lovgiver må

man vel sige, at det ikke kan tillades under nogen som helst form. Det er det ene.

Det andet er, at når Det Konservative Folkeparti nu anerkender, at der er problemer – jeg forstår jo, at det anerkender man – finder man det så ikke lidt mærkeligt, at regeringen fjerner revisionsbestemmelsen, som netop indeholder en forpligtelse til at overvåge området og finde løsninger på de problemer, der nu engang er?

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Må jeg for det første sige, at jeg tør ikke sige her, at det skal være fuldstændig forbudt, at virksomheder indgår sådanne aftaler. Jeg synes, det er noget, vi skal have nærmere belyst og få juridisk vurderet, om der kan være situationer, hvor det kan have en vis rimelighed, at man gør det, og jeg vil forbeholde mig en nærmere undersøgelse af spørgsmålet, inden jeg tager endelig stilling. Det ligger fuldstændig klart, at sådanne aftaler under ingen omstændigheder må indgås, uden at medarbejderen er fuldt ud orienteret om det, men lad os få sagen belyst nærmere.

Jeg synes til gengæld, at selv om jeg bragte det på bane i mit indlæg, hænger det alligevel ikke sammen med revisionsbestemmelsen i en sådan grad, at den skal blive stående. Der er jo tale om aftaler virksomheder imellem, og de skal næppe reguleres via funktionærloven, men formentlig via anden lovgivning. Jeg tror ikke, det ville være naturligt at have regler i funktionærloven om sådanne aftaler og heller ikke regler om medarbejdernes orientering om sådanne aftaler. Jeg tror, det er regler, der skal findes andetsteds end i funktionærloven.

Kl. 10.25

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Må man tage den sidste udtalelse fra hr. Lars Barfoed som et slags tilsagn om, at hr. Lars Barfoed vil være med til at sikre, at lønmodtagere får kendskab til sådanne aftaler, som er indgået virksomheder imellem? Det kan vi jo få manifesteret på forskellig vis i forbindelse med udvalgsarbejdet, og her kan vi også drøfte rent praktisk, hvorvidt det rent juridisk er det rigtige at placere det i den ene eller den anden lovgivning. Jeg er jo ikke jurist, men det ved jeg det ærede medlem fra Det Konservative Folkeparti er, og det er vel ikke udelukket, at det også har et ansættelsesretligt aspekt, at man indgår en aftale, der berører en lønmodtager, uden at den

pågældende ved det. Derfor kan det vel også være et ansættelsesretligt spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg er enig i, at det kan være et ansættelsesretligt spørgsmål. Jeg vil ikke give tilsagn om, at vi vil medvirke til, at der skal indføres bestemmelser om det i funktionærloven, men jeg gerne give tilsagn om, at vi vil medvirke til, at det på en eller anden måde bliver sikret, at medarbejdere altid er fuldt orienteret om sådanne aftalers eksistens. Det kan ikke være rigtigt, at medarbejdere ikke har et retskrav på at være informeret om sådanne aftaler, der i den grad har betydning for dem.

Om det så skal være i funktionærloven eller andetsteds, synes jeg, vi skal overveje nærmere, for det vedrører jo nødvendigvis ikke kun funktionærer. Det vedrører også andre, og derfor er spørgsmålet, om det er et andet sted i lovgivningen, der skal være regler om det. Jeg synes, det skal bero på en nærmere vurdering. Det er noget, vi kan drøfte i udvalget, men jeg vil gerne give tilsagn om, at vi vil medvirke til at sikre, at medarbejdere har et retskrav på at være informeret om sådanne aftaler, hvis den bestående lovgivning ikke allerede giver hjemmel til det.

Formanden:

Tak til hr. Lars Barfoed, og så er det hr. Ole Sohn som ordfører.

Ole Sohn (SF):

Jeg vil indledningsvis bede om at få afklaret – det kan man jo gøre via spørgsmål, og derfor vil jeg indlede min ordførertale med at stille et spørgsmål – om ministeren kan give svar på, om det i nogle situationer kan være rimeligt, at virksomheder aftaler ikke at ansætte hinandens medarbejdere uden medarbejdernes viden. Jeg synes, det kunne være interessant at få belyst, om der overhovedet er muligheder for det, eller om der er tilfælde, hvor det kunne være rimeligt, og det håber jeg vi kan få afklaret under udvalgsbehandlingen.

Men ellers synes jeg, det er en lidt underlig måde, regeringen har grebet sagen an på. Mig bekendt er et af nøgleordene for denne regering mobilitet. Arbejdskraften skal være mobil, og når det gælder arbejdsløse, skal de jo stort set tage hvad som helst hvor som helst og når som helst og være villige til det, og hvis de ikke gør det, falder der brænde ned.

Men her har vi en situation, hvor medarbejdere faktisk ønsker øget mobilitet og ønsker at undgå, at de hele tiden bliver bundet ind i nogle snærende bånd, som for en stor dels vedkommende ikke kan siges at være rimelige. Så siger regeringen: Nej, her er der et eller andet område, som arbejdsgiverne ikke har det godt med, så derfor må vi nok hellere begrænse medarbejdernes mobilitet af hensyn til virksomhederne. Det er dog en fantastisk form for dobbelt bogholderi med hensyn til arbejdskraftens mobilitet.

SF ønsker, at der skal ske en skærpelse af kunde- og konkurrenceklausulerne. Vi er ikke af den opfattelse, at man slet ikke skal have dem, sådan som Dansk Folkeparti fejlagtigt kom til at tro; det er vi slet ikke. Vi mener, at der selvfølgelig kan være nøglemedarbejdere i en virksomhed, hvor det kan være rimeligt at have en konkurrence- eller konkurrenceklausul, men de findes i et helt urimelig stort omfang. 28 pct. af de danske sælgere er faktisk forhindret i at have anden beskæftigelse, 55.000 LO-arbejdere er omfattet af kunde- og konkurrenceklausuler, og det hører ingen steder hjemme. I andre lande er man i stand til at have et fantastisk godt og mobilt arbejdsmarked med væsentlig strammere regler.

Det er heller ikke rimeligt, når vi kan konstatere, at både arbejdsgiverne og lønmodtagerne under udvalgsbehandlingen forud for lovforslaget samstemmende pegede på, at de særlig urimelige klausuler, som bliver bundet sammen, findes hos arbejdsgivere, som ikke er organiserede. Det kunne da tyde på, at der er et behov for, at vi fortsætter med at undersøge, hvordan det kan sikres, at kunde- og konkurrenceklausulerne udelukkende benyttes til det, der er det primære formål med dem, netop over for nøglemedarbejdere og ikke i flæng, sådan som meget tyder på.

Derfor ønsker SF under udvalgsarbejdet at medvirke til at få skærpet reglerne og i hvert fald i det mindste sikre – det synes jeg også alle ordførerne, også fra de borgerlige partier, har argumenteret for – at revisionsbestemmelsen bliver opretholdt, fordi den forpligter ministeren til løbende at have kontakt med arbejdsmarkedets parter for at finde frem til, hvordan vi markant kan nedbringe antallet af kunde- og konkurrenceklausuler. Hvordan kan vi sikre, at uorganiserede arbejdsgivere ikke misbruger reglerne? Og hvordan kan vi sikre, at kunde- og konkurrenceklausuler udelukkende bruges til det,

de er tiltænkt, netop over for nøglemedarbejdere? Jeg vil meget appellere til, at vi under udvalgsbehandlingen finder ud af, hvordan vi får fastholdt revisionsbestemmelsen, så vi hele tiden overvåger området.

Kl. 10.30

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg er naturligvis helt enig med hr. Ole Sohn i, at der er et behov for mobilitet på arbejdsmarkedet, både ud fra en samfundsmæssig vurdering og ud fra den enkelte lønmodtagers synsvinkel. Men er hr. Ole Sohn ikke enig i, at der modsat også er et hensyn at tage til en arbejdsgivers legitime interesse i at beskytte sin forretning, beskytte forretningshemmeligheder og i virkeligheden også skjule sine kunderelationer for medarbejderne, og at der derfor må være en afvejning i funktionærloven mellem disse to forhold?

Og videre: Er hr. Ole Sohn ikke også enig i, at der ifølge lovgivningens tekst rent faktisk ikke er mulighed for bare at indgå sådanne aftaler i flæng? Der stilles jo krav i funktionærloven om, hvem man kan indgå aftaler med. Det skal være medarbejdere, som har en særlig betroet stilling, eller som har indgået én aftale med arbejdsgiveren om udnyttelsesretten til en af funktionæren gjort opfindelse. Det krav stilles jo i loven i dag, så er det derfor i virkeligheden ikke også et spørgsmål om, at hvis man mener, klausulerne bliver indgået i flæng af visse arbejdsgivere, skal spørgsmålet prøves ved domstolene?

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Af min ordførertale fremgik det jo, at vi anerkender, at der kan være situationer med nøglemedarbejdere, hvor der kan være en vis rimelighed i at have kunde- og konkurrenceklausuler. Men det omfang, de har i Danmark, er jo helt urimelig højt, også sammenlignet med andre lande. Vi kan få dyrket under udvalgsbehandlingen, hvordan det er i f.eks. de andre nordiske lande.

Vores kritik går på, at omfanget af klausuler i Danmark og arbejdsgivernes anvendelse af dem går langt ud over det, man med rimelighed kan sige er nøglemedarbejdere, som har betydning for virksomhedens konkurrenceevne. Det er derfor, vi ønsker, der skal ske en skærpelse for at sikre en større mobilitet på arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jamen der er jo en begrænsning i loven allerede i dag. Her i Folketinget skal vi tage stilling til, om loven er fornuftigt udformet, og her synes jeg, det er fornuftigt nok, som der står, at det drejer sig om funktionærer, som indtager en særlig betroet stilling eller indgår aftale med deres arbejdsgivere om udnyttelsesretten til en af funktionæren gjort opfindelse.

Derfor er det min opfattelse, at hvis man mener, de bliver brugt i flæng, som hr. Ole Sohn siger – og det er da muligt, at der er nogle, der gør det, det vil jeg da ikke afvise – bør det snarere afklares ved domstolene, om nogle går ud over de lovgivningsmæssige rammer, vi har sat her i Folketinget. Jeg synes egentlig, det først burde prøves, om loven ikke er tilstrækkelig, og der er jo bestemte organisationer på arbejdsmarkedet, der har ressourcerne til at få foretaget sådanne prøvesager.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Man må formode, at når der ikke er flere sager, skyldes det, at aftalerne ligger inden for lovens rammer, og så må vi konstatere, at det er loven, der er noget galt med, og at den giver for vide muligheder for, at så mange kan omfattes af kunde- og konkurrenceklausuler. Det er derfor, vi ønsker, der skal ske en skærpelse.

Det gjorde vi også, da vi behandlede spørgsmålet i 1999. Vi kom et stykke af vejen, men vi kom ikke langt nok, og vi ønsker sådan set bare at fortsætte ad den vej for at sikre en større mobilitet. Det er et lovgivningsspørgsmål at få skærpet reglerne, og det er det, vi ønsker.

Som minimum ønsker vi – det kan jeg fornemme at alle er enige om, i hvert fald i ord, men vi ville meget gerne prøve det af i handling – at det undgås, at det udvikler sig videre, og at vi kommer urimelighederne til livs. Vi vil i hvert fald i det mindste fastholde revisionsbestemmelsen, så ministeren pålægges løbende at overvåge området i samarbejde med organisationerne.

Formanden:

Fru Ida Jørgensen som ordfører.

Ida Jørgensen (RV):

Danmark skal leve af den viden og de kompetencer, vi har. Vi øger vores kompetencer ved at få nye udfordringer, f.eks. ved at skifte job, og derfor skal vi være meget varsomme med at be-

grænse lønmodtagernes mulighed for at skifte job.

Baggrunden for, at regeringen nu ønsker at fjerne revisionsbestemmelsen og ikke ændre reglerne, som de er nu, er, at regeringen mener, at de ikke hæmmer mobiliteten. Det er ikke nok for Det Radikale Venstre. Vi er mere ambitiøse, og vi mener, man skal gøre alt, hvad man kan for at øge mobiliteten.

Kl. 10.35

Jeg kan allerede nu fortælle, at vi senere vil fremsætte et forslag, som vi håber, alle partier vil se seriøst på. Når det kommer som et selvstændigt forslag og ikke som et ændringsforslag til den gældende lov, skyldes det, at Det Radikale Venstre mener, at reglerne skal gælde for alle på arbejdsmarkedet. Hvorfor skal vi kun regulere for funktionærer, men ikke for timelønnede? Det ville i øvrigt gavne overskueligheden at skrive reglerne sammen i én lov, for lige nu er området reguleret af markedsføringsloven, af en almindelig loyalitetspligt, som er fastlagt i retspraksis, og af reglerne i funktionærloven, som regeringen altså mener bare skal blive stående.

Der er flere grunde til at tage fat om reglerne for kunde- og konkurrenceklausuler. Arbejdsgiversiden har tilsyneladende overset, at der står i funktionærlovens § 18 A, at man kun med gyldighed kan forhindre kontakt med arbejdsgiverens andre forretningmæssige forbindelser, såfremt der indgås en kundeklausul. Det betyder, at en arbejdsgiver ikke kan forhindre en medarbejder i at gå direkte løs på arbejdsgiverens virksomhedsgrundlag i form af leverandører, agenturgivere og kunder, medmindre han kræver en kundeklausul, og så forstår man måske bedre, at kundeklausuler er blevet så udbredte.

Hvis vi ser på forholdene for medarbejderne, lider de eksisterende regler af flere mangler, først og fremmest vedrørende kompensationen, altså den betaling, arbejdsgiveren skal give. Den kommer aldrig til betaling i fuldt omfang, og det ville svare til, at arbejdsgiveren købte en vare uden at betale for den. Det er grundlæggende uacceptabelt, det skyldes en ringe teknisk udformning af de gældende regler, og det vil vi gøre op med.

Det Radikale Venstres forslag vil for det første give alle virksomheder en grundlæggende beskyttelse mod groft illoyal adfærd fra tidligere medarbejdere, og for det andet vil forslaget give medarbejdere en fordelagtig forhandlingsposition, fordi arbejdsgiverne kommer til at betale, hvis de ødelægger medarbejdernes erhvervsmu-

ligheder. Det vil tilsammen begrænse omfanget af kunde- og konkurrenceklausuler, og det vil øge mobiliteten til gavn for Danmark.

Debatten op til regeringens lovforslag har bygget på, at man ikke kan gavne den ene part uden at skade den anden, altså at en gevinst for den ene er lig med tab for den anden. Det er grundlæggende forkert. Regeringens forslag indebærer tab for begge parter, lidt afhængigt af, hvordan situationen udvikler sig, men Det Radikale Venstres forslag er bygget således op, at begge parter får gevinst, hvis de opfører sig rationelt.

Vi kan derfor ikke stemme for regeringens forslag, men vi håber, det er muligt at skabe et bredt samarbejde om en teknisk forsvarlig løsning af disse komplicerede aftaleretlige problemer.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Nu var fru Ida Jørgensens indlæg jo mere en forelæggelsestale af et forslag, som jeg forstår kommer fra Det Radikale Venstre på et senere tidspunkt, og derfor kan vi dårligt debattere det, når vi ikke har set forslaget endnu. Men jeg vil gerne allerede nu, som fru Ida Jørgensen beder om, give tilsagn om en seriøs vurdering fra Det Konservative Folkepartis side, for vi vil altid gerne vurdere forslag seriøst.

Men hvorfor kan fru Ida Jørgensen ikke stemme for forslaget her, som jo bare går ud på, at der ikke er nogen grund til at bevare en bestemmelse om revision af disse regler? Er fru Ida Jørgensen ikke enig i, at hensigten med revisionsbestemmelsen var at vurdere, om der ville ske en stigning i antallet af konkurrenceklausuler? Det har der ikke været, så tilsyneladende har den stramning, der fandt sted i 1999, ført til ikke bare en stagnering, men også en vis nedgang i antallet af sådanne klausuler. Er det ikke det, der var formålet med bestemmelsen i sin tid, og kan vi så ikke roligt ophæve revisionsbestemmelsen?

(Kort bemærkning).

Ida Jørgensen (RV):

Jeg har da også været i tvivl om, når vi nu kommer med et nyt forslag, hvordan vi egentlig skulle forholde os; om vi skulle stemme for eller imod ophævelsen af revisionsbestemmelsen. Men når vi nu mener, at reglerne ikke er gode nok, og at de er udformet på en teknisk meget kompliceret måde, er det jo forkert at sige: Ja-

men vi synes, reglerne er o.k., som de er, så lad os gå videre til næste punkt. Det mener vi aldeles ikke, og derfor er vi mest for at stemme imod.

Kl. 10.40

Til det andet spørgsmål: Bare fordi der ikke er sket en stigning, og man måske endda har kunnet konstatere et lille fald i anvendelsen af kunde- og konkurrenceklausuler, skal det jo ikke forhindre os i at forsøge at lave noget, der er bedre. Jeg mener godt, at vi kan gavne både arbejdsgivere og lønmodtagere, og lige nu har vi altså lønmodtagere, der er stavnsbundne og måske kan risikere, at de skal til at køre bus i stedet for at gøre det, de er bedst til, og det synes vi ikke er acceptabelt.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jeg vil godt spørge fru Ida Jørgensen, om vi kan få en forklaring på, hvordan det kan forhindres, at de ansatte løber med forretningshemmeligheder, hvis der ikke findes klausuler, der forhindrer det. For at sige det rent ud forventer fru Ida Jørgensen, at den ansatte ikke vil rende med forretningshemmeligheder, hvis de bliver beskyldt for illoyal adfærd, men jeg har ikke den store tiltro til, at det er nok til at forhindre folk i at flytte, hvis der er penge at tjene i den sidste ende.

(Kort bemærkning).

Ida Jørgensen (RV):

Forretningsmæssige hemmeligheder er jo en vending fra markedsføringsloven. Men en virksomheds kernekunder er ikke nødvendigvis en forretningsmæssig hemmelighed, og derfor er virksomhederne ikke beskyttet af markedsføringsloven mod, at en tidligere medarbejder løber med kundekartoteket.

Tidligere var virksomhederne beskyttet af en retspraksis, og det er her, begrebet illoyal adfærd optrådte. Det ville blive kaldt illoyal adfærd, hvis man løb med kundekartoteket, men den retspraksis ser ud til at være smadret, og derfor vil vi egentlig godt genindføre den ved at skrive den ind i en lov, fordi vi mener, at hvis små og mellemstore virksomheder får denne grundlæggende beskyttelse, kan de helt lade være med at bruge kunde- og konkurrenceklausuler.

Det, der sker, når man laver sådanne kunde- og konkurrenceklausuler, er, at når man nu er i gang, siger man: Vi kan jo lige så godt tage det hele med. Det koster ikke arbejdsgiverne noget

ekstra at binde flere medarbejdere, så hvis nogle små og mellemstore virksomheder helt kan undgå at bruge kunde- og konkurrenceklausuler, tror vi, det vil gavne alle.

(Kort bemærkning):

Bent Bøgsted (DF):

Jamen som jeg har forstået det, ændrer det ikke ved, at fru Ida Jørgensen mener, at hvis vi bare skriver udtrykket illoyal adfærd ind i loven, sker det ikke, at den ansatte render med kundekartoteket. Men det vil jo resultere i, at hver gang der er en eller anden sag, hvor en medarbejder skifter arbejde, er det jo en nem sag at sige: Jamen der er jo tale om illoyal adfærd, så der skal være en retssag. Jeg kan ikke rigtig se, at det skulle kunne hindre misbrug af kundekartoteker, at vi skriver »illoyal adfærd« i en lov.

(Kort bemærkning):

Ida Jørgensen (RV):

Hvis man er i tvivl om, hvad reglerne gælder for, må man jo selvfølgelig gå til domstolene. Men i det forslag, som Det Radikale Venstre vil lægge frem, har vi forsøgt at præcisere, hvad vi mener med illoyal adfærd, og det er bl.a. at gå systematisk efter en tidligere arbejdsgivers kunder.

Med hensyn til hvordan det skal fortolkes, mener vi faktisk, at det er udmærket, at domstolene tager stilling til det, for domstolene vil jo få en konkret sag forelagt. I vores forslag kan vi ikke tage stilling til alle kommende konkrete sager, men det er klart, at det er en diskussion, som jeg meget gerne tager med hr. Bent Bøgsted.

Formanden:

Tak til fru Ida Jørgensen, og så er det fru Pia Boisen som ordfører.

Pia Boisen (EL):

Det lovforslag, vi behandler i dag, handler jo om, hvorvidt revisionsbestemmelserne vedrørende funktionærlovens bestemmelser om kunde- og konkurrenceklausuler skal ophæves.

Forslaget indebærer, at Folketinget opgiver at gøre reglerne mere rimelige for lønmodtagerne. Som også andre har nævnt, er problemet med klausulerne jo, at de stavnsbinder de ansatte til deres arbejdspladser, forhindrer fleksibilitet og er en lænke om de ansattes frie valg af arbejdsplads. På et arbejdsmarked, hvor alle bliver stadig mere specialiserede, er det imidlertid et stort problem, hvis man ikke må påtage sig et arbejde

inden for netop det område, hvor man er specialist.

Kl. 10.45

Brugen af klausuler er omfattende, alene på LO-området har 55.000 ansatte en eller anden form for klausul, og på dette område er tallet stigende. For akademikere, sælgere og andre funktionærgrupper er mellem en tredjedel og en sjettedel af de privatansatte underlagt klausuler. Så det her er et problem, der berører rigtig mange mennesker.

På et arbejdsmarked, hvor det er arbejdsgiverne, der suverænt vælger deres ansatte, er det mere end almindeligt svært at nægte at skrive under på en klausul ved ansættelsen, hvis der f.eks. er 100 andre ansøgere, også selv om klausulen er på kant med loven. Og når man først har underskrevet klausulen, vil et krav om at få den fjernet igen virke som et signal til arbejdsgiveren om, at man som ansat er på vej væk. Hvis der skal køre en sag om lovligheden af en klausul, skal det gøres ved de almindelige domstole; en langvarig og ofte bekostelig affære.

Erfaringerne siden 1999 giver intet belæg for, at brugen af klausuler ikke er årsag til problemer, tværtimod. Derfor bør der fortsat ske en overvågning af området, revisionsbestemmelsen bør bibeholdes, og loven bør snarest muligt strammes op. I et fælles notat til Arbejdsmarkedsudvalget fra FTF, LO, AC, Ledernes Hovedorganisation og Danske Sælgere er der foreslået ti rigtig gode ændringer i loven, som Enhedslisten kan anbefale.

Spørgsmålet her handler jo i bund og grund om, at regeringen og åbenbart også Dansk Folkeparti også i denne sag har valgt at tage arbejdsgivernes parti, at støtte arbejdsgivernes interesse i at holde på gode medarbejdere, mens Enhedslisten og en række andre partier vælger at tage de ansattes parti, at støtte deres mulighed for at skifte arbejde til, hvor de ønsker det, og når de ønsker det.

Enhedslisten kan ikke støtte forslaget.

Formanden:

Tak til fru Pia Boisen. Så er det hr. Mogens Nørgård Pedersen som ordfører.

Mogens Nørgård Pedersen (KD):

Egentlig burde man jo sige, at det er et lille og meget simpelt forslag, som er til behandling i dag, og alligevel kan vi godt få debat om det. Det er da også rart, og sådan skal det også være. Fru Ida Jørgensen sagde, at hun var mest til at

stemme imod, man kunne måske også sige, at man var mest imod at stemme for; det ligger altså et eller andet sted der.

Debatten i dag, som i udgangspunktet egentlig er enkel, er bare et spørgsmål om at ophæve en revisionsbestemmelse, men jeg må efter at have læst forslaget sige, at det jo ikke er så enkelt alligevel. Kristendemokraterne er nok mest stemt for at stemme for, men vi har alligevel nogle betænkeligheder og nogle ting, som vi gerne vil have undersøgt under udvalgsarbejdet, for når vi nu debatterer denne her ophævelse af revisionsbestemmelsen, kommer lovforslaget som sådan jo også i sving igen, og der kommer fokus på det.

Det bliver sagt, at klausuler bliver til gennem forhandlinger, og det jo i og for sig rigtigt nok. Der er så det problem i det, at det ikke er alle, der er dækket af forhandlinger eller overenskomster; 30-40 pct. er jo ikke overenskomstdækkede. Dertil kommer andre problemer. Vi har jo allerede haft retssager, som skal definere, hvad der er passende arbejde, altså fortolkningen af kunde- og konkurrenceklausulerne. Det tror jeg også at vi vil se fremover.

Derfor synes jeg, at vi skal benytte den her anledning til under udvalgsarbejdet også at få sat fokus på nogle af de problemer, der er i loven, så vi ikke bare ophæver revisionsbestemmelsen og så hele tiden skal være på vagt over for de ting, som vi allerede i dag kan se er problemer ved loven, sådan som den er formuleret.

Kristendemokraterne vil altså gå positivt ind i udvalgsarbejdet, men er indstillet på også at sætte fokus på andre dele end lige det, at revisionsbestemmelsen skal ophæves.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

I forbindelse med lovændringen i 1999 blev det bestemt, at de nye regler om konkurrence- og kundeklausuler skulle revideres, efter at bestemmelseerne havde fået lov at virke et par år.

Hovedformålet med de nye regler var ud fra modsatrettede hensyn til funktionærens mobilitet og arbejdsgiverens konkurrenceevne at sikre den generelle mobilitet på arbejdsmarkedet. Særlig var hensigten at modvirke en forventet stigning i antallet af klausuler som følge af den teknologiske udvikling og udviklingen på arbejdsmarkedet i øvrigt, så den går mod øget efterspørgsel af specialviden og specialiseret arbejdskraft.

Til brug for revisionen af reglerne nedsatte revisionen i efteråret 2003 et udvalg med deltagelse af arbejdsmarkedets parter. Advokatrådet og en række ministerier deltog også. Resultatet foreligger nu i udvalgets redegørelse, som blev afgivet i september måned dette år. Jeg glæder mig over det grundige arbejde fra udvalget, som gør, at vi i dag har en bedre kortlægning af området og problemerne og dermed et godt grundlag for at kunne revidere reglerne.

Resultatet viser, at mange af de tilsigtede mål nu er nået. Den forventede stigning i klausulerne på baggrund af den teknologiske udvikling ses at være bremset, og i stedet har der samlet set været et mindre fald i klausulerne. Udbredelsen af de nuværende klausuler synes dermed ikke at være alarmerende eller at hæmme den generelle mobilitet på arbejdsmarkedet væsentligt. Der synes derfor heller ikke at være behov for nye lovgivningsmæssige tiltag på området.

Det betyder ikke, at der ikke er enkeltsager og personer, der fortsat måtte føle deres mobilitet hæmmet. Det betyder heller ikke, at der ikke måtte være virksomheder, som måtte opleve de nuværende regler om kompensation for byrdefulde.

Reglerne er imidlertid udtryk for en balance mellem de modsatrettede hensyn, der gør sig gældende på området, ligesom konkrete problemer ikke altid kan løses ved ny og anderledes lovgivning. I stedet vil jeg gøre opmærksom på parternes muligheder for at løse de eventuelle problemer ved kollektive overenskomster, løsninger, som jo i højere grad kan tilpasses forholdene på de enkelte områder, og som bedre kan justeres løbende.

Også regulering på timelønsområdet har været overvejet og inddraget i denne revision. Her har andelen af klausuler dog vist sig at være væsentligt lavere, så heller ikke her synes den generelle mobilitet at være væsentligt hæmmet. Problemet er dermed af relativt beskedent omfang. Meget tyder på, at problemerne netop her kan afhjælpes ved større opmærksomhed og information om de nuværende regler, da mange af de klausuler, der pålægges, formentlig vil være ugyldige efter de nuværende regler i aftaleloven.

Også på timelønsområdet har parterne mulighed for at løse de specifikke problemer via kollektive overenskomster. Det skal ses i sammenhæng med, at løn- og ansættelsesvilkår generelt overlades til arbejdsmarkedets parter uden statens indblanding, så længe parterne er i

stand til at løse problemerne selv på en forsvarlig måde. Det er jo det, der ligger i den danske model.

På den baggrund foreslås det, at konkurrence- og kundeklausulerne bevares i deres nuværende form, og at revisionsbestemmelsen ophæves.

Jeg vil slutte med at takke de ordførere, der har støttet forslaget, og jeg er sikker på, at uafklarede spørgsmål vil kunne løses under udvalgsbehandlingen.

Til det spørgsmål, som hr. Jan Petersen og hr. Lars Barfoed har rejst vedrørende aftaler mellem virksomheder om ikke at ansætte hinandens medarbejdere, vil jeg gerne give tilsagn om, at vi ser på dette spørgsmål i Arbejdsmarkedsudvalget. Spørgsmålet vedrører ikke dette lovforslag, og jeg vil derfor bede mine embedsmænd starte med at udarbejde et notat med den viden, som vi og organisationerne har, om de her klausuler og så snart som muligt oversende det til Arbejdsmarkedsudvalget.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 35: Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Tilknytning til Eurodac-forordningen og Dublinforordningen på mellemstatsligt grundlag m.v.).

Af integrationsministeren (Bertel Haarder).
(Fremsat 7/10 2004).

Lovforslaget sattes til behandling.

Forhandling

Irene Simonsen (V):

Det her lovforslag er et lovforslag, jeg har set frem til i, ja, faktisk flere år at kunne være med til at gennemføre. Venstre støtter selvfølgelig lovforslaget fuldt ud, og vi er glade for, at der er taget det her initiativ, som handler om en ændring af udlændingeloven, hvor vi går ind på et mellemstatsligt niveau og laver et samarbejde i EU omkring Eurodac.

Kl. 10.55

Det er jo noget teknisk noget, så jeg vil prøve at tage det sådan helt fra den praktiske side: Hvad betyder det her så for de mennesker, der er involveret i det? De, der er involveret i det, er asylsøgere. Asylsøgere er der ca. 400.000 af i samtlige EU-lande om året, og mellem 10 og 20 pct. af dem forsøger at snyde sig igennem ved at søge asyl i flere lande på en gang.

Det har så medført, at der har været et kæmpe administrativt bøvvl via Dublinkonventionen, hvor man skulle samarbejde og finde ud af, hvor den enkelte asylansøger først havde søgt asyl, for det er jo det land, der så har ansvaret for at køre asylbehandlingen.

Det har medført, at mellem 80 og 90 pct. af asylsøgere har haft en lang sagsbehandlingsgang, fordi vi har været nødt til på en helt praktisk måde at undersøge, om vedkommende nu havde søgt asyl i et andet land, og det har trukket tiden ud. Det har gjort, at der er nogle mennesker, som i forvejen er ramt, som er reelle asylansøgere, som sidder og venter i al for lang tid på, at deres sag kan blive afgjort.

Ved nu at lave den mellemstatslige aftale, som man gør her, går vi ind og bruger et fingeraftrykssystem, som udvalget i øvrigt har været oppe at se. Jeg tror, det er næsten 2 år siden, at vi var oppe i Sandholmlejren for at se, hvordan det kan føres ud i praksis. En asylansøger, der kommer til Danmark, får taget et fingeraftryk, som så kan sammenkøres via en fælles database i alle disse aftalelande, så man lynhurtigt kan se, om vedkommende asylansøger har søgt asyl i et andet land.

Ergo: Vi får her noget tidsbesparende, og vi hjælper de mennesker, som reelt er i nød. Det vil sige, at de asylansøgere, som kommer og ansøger på den rigtige måde i ét land og lader deres sag køre der, får forkortet deres sagsbehandlingstid, ved at vi går ind på mellemstatsligt niveau og tilslutter os Eurodac-forordningen, som